

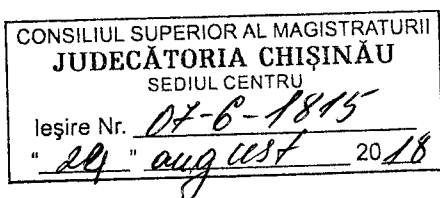
REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Centru)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHIȘINĂU
(office Centre)

mun. Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfânt, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

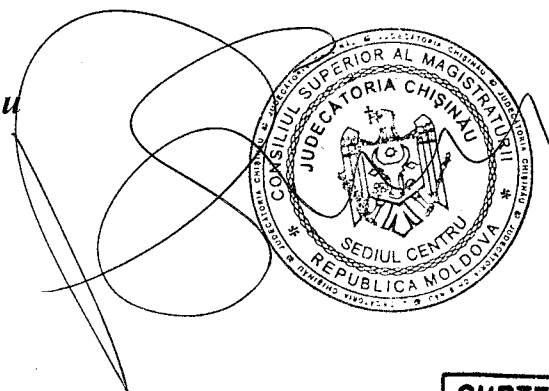
Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Mun. Chișinău,
str. Alexandru Lăpușneanu 28.

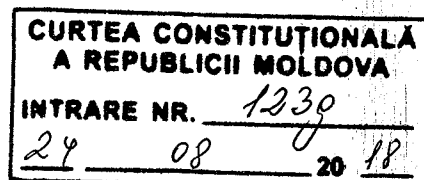
Judecătoria Chișinău (sediul Centru) vă expediază copia dosarului civil nr. 3-51/2018 și sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, înaintată de reclamantul Stanislav Poroșenco, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Stanislav Poroșenco către Casa Națională de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități” cu privire la stabilirea și calcularea pensiei de dizabilitate.

Anexa : copia dosarului civil nr. 3-51/2018 – 75 file.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău
(sediul Centru)

Rodica Berdilo

34

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEȚIA DE
NECONSTITUȚIONALITATE

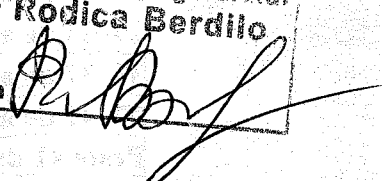
prezentată în conformitate
cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo

Semnătura

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume: Poroşenco.
2. Prenume: Stanislav
3. Funcția: reclamant, persoana cu dizabilități, grad sever
4. Adresa: mun. Chișinău, str. Mihail Kogălniceanu nr. 27 ap. 5
5. Tel./fax: 079601663
6. Numele și prenumele reprezentanților:
 - Gheorghe Bosîi și Elena Stajila, juriști (în baza Procurii din 14.03.2018, anexată la prezenta sesizare)
 - Cebanaș Alexandru, avocat, în baza mandatului seria MA nr. 1258602 din 24.01.2018, anexat la prezenta sesizare
7. Ocupația reprezentanților:
Gheorghe Bosîi și Elena Stajila - juriști în Asociația Obștească Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități
Alexandru Cebanaș - avocat
8. Adresa reprezentanților: mun. Chișinău, str. Pușkin 16, of. 5
9. Tel: Gheorghe Bosîi – 068667416; Elena Stajila – 079989098; Alexandru Cebanaș - 079911215
10. Fax: 022 28-70-90

Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo
Semnătura

II – OBIECTUL SESIZĂRII

11. Exercițarea controlului constituționalității a următoarelor prevederi:

- Tabelul nr. 1 din art. 20 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public pensii, în redacția Legii nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor legislative (pct. 19), prin prisma art. 4, art. 7, art. 8 alin. (1), art. 16, art. 47, art. 50 alin. art. 51 alin. (1), art. 54 din Constituție, în părțile evidențiate mai jos:

„ (1) Asiguratul încadrat într-un grad de dizabilitate cauzată de o afecțiune generală beneficiază de o pensie de dizabilitate dacă îndeplinește condițiile de stagiul de cotizare, în raport cu vârsta la data constatării invalidității, conform tabelului nr.1:

Tabelul nr.

Vârsta la data constatării dizabilității	Stagiul de cotizare (ani)
Până la 23 de ani	2
23–29 de ani	4
29–33 de ani	7
33–37 de ani	10
37–41 de ani	13
Peste 41 de ani	15”

- pct. 19 din Legea nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor legislative, în părțile evidențiate mai jos

„19. La articolul 20 alineatul (1), tabelul nr. 1 va avea următorul cuprins:

„Tabelul nr.

Vârsta la data constatării dizabilității	Stagiul de cotizare (ani)
Până la 23 de ani	2
23–29 de ani	4
29–33 de ani	7
33–37 de ani	10
37–41 de ani	13
Peste 41 de ani	15”

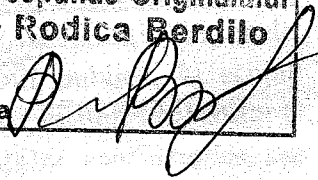
Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo
Semnătura

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

12. La data de 03 ianuarie 2018 reclamantul Stanislav Poroșenco a înaintat o acțiune în contencios administrativ către Casa Națională de Asigurări Sociale, privind anularea actului administrativ și obligarea pîrîtului Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să inițieze procedura de stabilire și de calculare a pensiei de dizabilitate pe numele lui Stanislav Poroșenco, cu considerarea îndeplinirii cerinței legale privind stagiul de cotizare, conform prevederilor art. 20 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 în redacția de pînă la intrarea în vigoare a Legii nr. 290 din 16.12.2016.

În motivarea acțiunii reclamantul a susținut că la data de 15 septembrie 2017 a depus o cerere către Casa Națională de Asigurări Sociale pentru a-i fi stabilită și calculată pensia de dizabilitate, invocînd faptul că întrunea condițiile necesare pentru stabilirea pensiei (stagiul de cotizare și vîrsta) încă în luna septembrie 2016. Dat fiind faptul că prin adoptarea Legii nr. 290 din 16.12.2016 au fost modificate condițiile de stabilire a pensiei de dizabilitate (cele privind stagiul de cotizare și vîrsta), fiind astfel înrăutățită esențial situația persoanelor cu dizabilități, CNAS a refuzat să-i stabilească pensia reclamantului.

Nefiind de acord cu decizia CNAS și considerînd că modificările introduse în Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii prin Legea nr. 290 din 29.12.2016 **sunt contrare Constituției Republicii Moldova**, reclamantul a înaintat o acțiune în instanța de judecată.

Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo
Semnătura

IV - EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRII CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTEI AFIRMAȚII

14. În opinia noastră modificările introduse în art. 20 alin. (1) din Legea nr. 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, prin Legea nr. 290 din 16.12.2016, și **Tabelul nr. 1 din lege, sunt neconstituționale, întrucât încalcă grav dreptul reclamanților** la un trai decent și la o protecție socială echitabilă și nediscriminatorie din partea statului garantat de art. 47, coroborat cu art. 16 din Constituție. Modificările introduse au înrăutățit considerabil situația persoanelor cu dizabilități, limitând accesul acestor persoane la pensia de dizabilitate. Prin modificările menționate, au fost înăsprițe semnificativ condițiile de viață ale persoanelor cu dizabilitate, iar această măsură a afectat în mod grav dreptul persoanelor cu dizabilități la un trai decent.

15. Prevederile contestate prin prezenta sesizare încalcă grav și angajamentele asumate de Republica Moldova prin ratificarea Declarației universale a Drepturilor Omului din 10.12.1948 (pct. 17 și 25) și a Pactului Internațional privind Drepturile Sociale, Economice și Culturale din anul 1966 (pct. 2,4,5,9 și 11).

Prin urmare, solicităm respectuos Onoratei Curți verificarea constituționalității acestor norme prin prisma art. 4, art. 7, art. 8 alin. (1), art. 16, art. 47, art. 51 alin. (1), și art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

LEGISLAȚIE PERTINENTĂ.

1. CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA.

Articolul

Statul Republica Moldova

- (1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernământ a statului este republica.
- (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

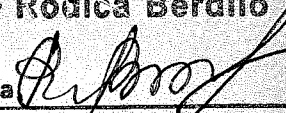
Drepturile și libertățile omului

- (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.
- (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, au prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Copla Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo
Semnătura

Articolul 8**Respectarea dreptului internațional și a
tratatelor internaționale**

- (1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(...)

Articolul 16**Egalitatea**

- (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
- (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 47**Dreptul la asistență și protecție socială**

- (1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.
- (2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrînețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Articolul 51**Protecția persoanelor handicapate**

- (1) Persoanele handicapate beneficiază de o protecție specială din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele condiții normale de tratament, de readaptare, de învățămînt, de instruire și de integrare socială.

Articolul 54**Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau
al unor libertăți**

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo

Semnătură

2. DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI din 10.12.1948

3.

Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de Adunarea ONU prin Rezoluția 217 A(III) din 10.12.1948. Republica Moldova a aderat la Declarația Universală a Drepturilor Omului prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.1990 (Buletin Oficial din anul 1990, nr.008)

Articolul 17

Orice persoană are dreptul la proprietate atât singură cât și în asociere cu alții. Nimeni nu va fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa.

Articolul 25

Orice persoană are dreptul la un nivel de viață corespunzător asigurării sănătății sale, bunăstării proprii și a familiei, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare, are dreptul la asigurare în caz de șomaj, de boală, de invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență ca urmare a unor împrejurări independente de voința sa.

4. PACTUL INTERNAȚIONAL CU PRIVIRE LA DREPTURILE ECONOMICE, SOCIALE ȘI CULTURALE

Ratificat de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.1990 (Buletin Oficial din anul 1990, nr.008)

Articolul 2

1. Fiecare stat parte la prezentul Pact se angajează să acționeze, atât prin propriul său efort cât și prin asistență și cooperare internațională, în special pe plan economic și tehnic, folosind la maximum resursele sale disponibile, pentru ca exercitarea deplină a drepturilor recunoscute în prezentul Pact să fie asigurată progresiv prin mijloacele adecvate, inclusiv prin adoptarea de măsuri legislative.
 2. Statele părți la prezentul Pact se angajează să garanteze că drepturile enunțate în el sunt exercitate fără nici o discriminare întemeiată pe rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau pe orice altă împrejurare.
- (...)

Articolul 4

Statele părți la prezentul Pact recunosc că în ce privește folosința drepturilor asigurate de acest Pact în conformitate cu prezentul Pact, statul nu poate supune aceste drepturi decât la limitele stabilite de lege, numai în măsura compatibilă cu natura acestor drepturi și exclusiv în vederea promovării bunăstării generale într-o societate democratică.

Articolul 5

1. Nici o dispoziție din prezentul Pact nu poate fi interpretată ca implicând pentru un stat, o grupare sau un individ vreun drept de a se deda la o activitate sau de a săvârși

Copia Corespunde Original
Judecător Rodica Berdih
Semnătura

act urmărind suprimarea drepturilor și libertăților recunoscute în prezentul Pact ori limitări ale lor mai ample decât cele prevăzute în Pact.

2. Nu se poate admite nici o restricție sau derogare la drepturile fundamentale ale omului, recunoscute sau în vigoare în orice țară în virtutea unor legi, convenții, regulamente sau cutume, sub pretextul că prezentul Pact nu recunoaște aceste drepturi sau le recunoaște într-o măsură mai mică.

Articolul 9

Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană la securitatea socială, inclusiv asigurări sociale.

Articolul 11

1. Statele părți la prezentul Pact, recunoscând dreptul oricărei persoane la un nivel de trai suficient pentru ea însăși și familia sa, inclusiv hrană, îmbrăcăminte și locuință suficiente, precum și la o îmbunătățire continuă a condițiilor sale de existență. Statele părți vor lua măsuri potrivite pentru a asigura realizarea acestui drept și recunosc în acest scop importanța esențială a unei cooperări internaționale liber consimțite.

4. CONVENȚIA ONU PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Articolul 28

Standarde adecvate de trai și protecție socială

1. Statele Participante recunosc dreptul persoanelor cu dizabilități la standarde adecvate de trai pentru ei și pentru familiile lor, inclusiv alimentație, îmbrăcăminte și locuință adecvată, precum și la îmbunătățirea continuă a condițiilor de trai și vor lua măsurile corespunzătoare pentru a asigura și promova realizării acestui drept, fără discriminare în temeiul dizabilității.
2. Statele Participante recunosc dreptul persoanelor cu dizabilități la protecție socială și la exercitarea acestui drept fără discriminare, în temeiul dizabilității și vor lua măsuri corespunzătoare pentru a asigura și promova realizarea acestui drept, inclusiv:
 - (...)
 - (b) Garantarea accesului persoanelor cu dizabilități, în special al femeilor și fetelor, al persoanelor în etate cu dizabilități la programele de asistență socială și la programele de reducere a sărăciei.
 - (c) Asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestora care suferă de sărăcie, la asistență din partea Statului, pentru acoperirea cheltuielilor legate de dizabilitate, inclusiv la instruire adecvată, consiliere, asistență financiară și odihnă;
 - (...)
 - (e) Garantarea accesului egal al persoanelor cu dizabilități la programele de pensionare și beneficiile aferente.

5. CONVENȚIA PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI A LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE (ROMA, 04 IANUARIE 1950)

Copie Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo
Semnătura

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, luând în considerație Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948;

considerând că această declarație urmărește să asigure recunoașterea și aplicarea universală și efectivă a drepturilor pe care ea le enunță;

considerând că scopul Consiliului Europei este acela de a realiza o uniune mai strânsă între membrii săi și că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

reafirmând atașamentul lor profund față de aceste libertăți fundamentale care constituie temelia înșăși a justiției și a păcii în lume și a căror menținere se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte pe o concepție comună și un respect comun al drepturilor omului din care acestea decurg

hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală,

au convenit asupra celor ce urmează :

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei Convenții.

Articolul 8. Dreptul la respectarea vieții private și de familie

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale.
2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.

Articolul 14. Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinie politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berindei
Semnătura

Articolul 18. Limitarea folosirii restrîngerii drepturilor

Restrîngerile care, în termenii prezentei convenții, sunt aduse respectivelor drepturi și libertăți nu pot fi aplicate decît în scopul pentru care ele au fost prevăzute.

PROTOCOLUL ADIȚIONAL NR. 1 LA CONVENȚIA EUROPEANĂ PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI A LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE

Articolul 1. Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

6. LEGEA 121 DIN 25.05.2012 CU PRIVIRE LA ASIGURAREA EGALITĂȚII

Articolul 1. Scopul legii și domeniul de aplicare

- (1) Scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar.

(...)

Articolul 2. Noțiuni generale

În sensul prezentei legi, termenii de mai jos au următoarele semnificații:
discriminare – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse;

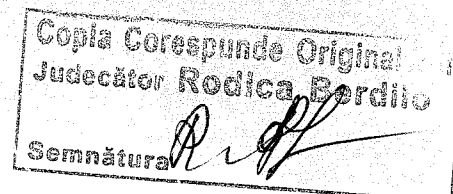
discriminare directă – tratarea unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile prohibitive în manieră mai puțin favorabilă decît tratarea altei persoane într-o situație comparabilă;

Articolul 8. Interzicerea discriminării privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului

Este interzisă orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la:

- a) serviciile oferite de autoritățile publice;
- b) (...);
- c) serviciile de protecție socială;

7. LEGEA NR. 489 DIN 08.07.1999 PRIVIND SISTEMUL PUBLIC DE ASIGURĂRI SOCIALE

Articolul 2. Garantarea și exercitarea dreptului la asigurări sociale

Dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale.

Articolul 3. Principiile organizării și funcționării sistemului public de asigurări sociale

Sistemul public de asigurări sociale (denumit în continuare *sistem public*) se organizează și funcționează având ca principii de bază:

[...]

b) principiul egalității, care asigură tuturor participanților la sistemul public – contribuabili și beneficiari – un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;

[...]

8. LEGEA NR. 156 DIN 14.10.1998 PRIVIND SISTEMUL PUBLIC DE PENSII

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege stabilește cadrul legal al funcționării sistemului public de pensii, precum și interacțiunea acestuia cu sistemul public de asigurări sociale și cu alte mecanisme statale de protecție socială a populației.

(2) Scopul prezentei legi constă în asigurarea unui sistem de pensii echitabil și sustenabil, care să garanteze un trai decent pentru beneficiarii de pensii.

Articolul 1¹. Sistemul public de pensii

(1) Pensiile publice reprezintă toate categoriile de pensii, sub formă de drepturi bănești, a căror stabilire și plată sînt garantate prin lege de către stat.

(2) Sistemul public de pensii se organizează și funcționează pe principiile sistemului public de asigurări sociale prevăzute la art.3 din Legea nr.489-XVI din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

[Art.1¹ introdus prin Legea nr.290 din 16.12.2016, în vigoare 01.01.2017]

Articolul 2. Dreptul la pensie

(1) Dreptul la pensie îl are persoana domiciliată în Republica Moldova care îndeplinește condițiile prevăzute de prezenta lege.

ARGUMENTELE ÎN SUSȚINEREA EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

Onorată Curte, prin prisma legislației pertinente sus expuse, considerăm că normele supuse controlului constituționalității sînt contrare principiilor fundamentale statuate de Constituție, întrucît înrăutățesc considerabil situația financiară a persoanelor cu dizabilități. Începînd cu data de 01.01.2017 au fost înăsprițe considerabil condițiile de acces al persoanelor cu dizabilități la pensia de dizabilitate. Prin pct. 19 din Legea nr. 290 din 16.12.2016, Tabelul nr. 1 din art. 20 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, a fost modificat în felul următor:

Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo
Semnătura

Limita
rigorilor ar
decent și
Modificare
sistemul pu
pensiei de c
și limitarea
În conf
ca orice on
familiei lui
sociale nece
bătrînețe sau
independen
În acei
drepturile
Universală
este parte
fundamenta
răglementăr
Reieșin
dreptului gar

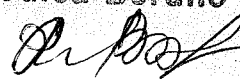
- pentru persoanele cu dizabilități cu vârsta de până la 23 ani stagiul necesar de cotizare s-a majorat de la 1 an la 2 ani;
- pentru persoanele cu dizabilități cu vârsta de 23-26 ani, Legea nr. 156/1998 în redacția anterioară prevedea stagiul necesar de cotizare de 2 ani. Conform modificărilor contestate prin prezenta sesizare, pentru persoanele cu dizabilități cu vârsta 23-29 ani stagiul necesar de cotizare constituie 4 ani (s-a majorat atât vârsta, cât și mărimea stagiului de cotizare);
- pentru persoanele cu dizabilități cu vârsta de 26-31 ani, Legea nr. 156/1998 în redacția anterioară prevedea stagiul necesar de cotizare de 3 ani. Conform modificărilor contestate prin prezenta sesizare, pentru persoanele cu dizabilități cu vârsta 29-33 ani stagiul necesar de cotizare constituie 7 ani (s-a majorat atât vârsta, cât și mărimea stagiului de cotizare);
- pentru persoanele cu dizabilități cu vârsta de peste 31 ani, Legea nr. 156/1998 în redacția anterioară prevedea stagiul necesar de cotizare de 5 ani. Conform modificărilor contestate prin prezenta sesizare, pentru persoanele cu dizabilități cu vârsta 33-37 ani stagiul necesar de cotizare constituie 10 ani (s-a majorat atât vârsta, cât și mărimea stagiului de cotizare);
- Conform modificărilor contestate, au fost adăugate două scări noi:
 - pentru persoanele cu dizabilități cu vârsta între 37-41 ani stagiul necesar de cotizare constituie 13 ani;
 - pentru persoanele cu dizabilități cu vârsta de peste 41 ani stagiul necesar de cotizare constituie 15 ani.

Limitările ce au fost introduse prin pct. 19 din Legea nr. 290 din 16.12.2016 nu corespund rigorilor art. 54 al Constituției, întrucât suprimă dreptul fundamental al acestor persoane la un trai decent și la asigurarea socială adecvată, echitabilă și nediscriminatorie din partea statului. Modificarea prevederilor Tabelului nr. 1 din art. 20 din Legea nr. 156/14.10.1998 cu privire la sistemul public de pensii, referitor la durata stagiului de cotizare și vârsta necesară pentru stabilirea pensiei de dizabilitate, reprezintă o înrăutățire considerabilă a situației persoanelor cu dizabilități și limitarea accesului acestora la sistemul public de pensii.

În conformitate cu art. 47 al Constituției RM, statul are obligația de a lua toate măsurile pentru ca *orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei lui*, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare. **Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.**

În același timp, art. 4 din Constituție prevede: „(1) *Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.* (2) *Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.*”

Reieșind din prevederile art. 4 din Constituție, citate mai sus, conchidem că conținutul dreptului garantat de art. 47 din Constituție nu se limitează doar la sensul literal al textului acestui

Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo
Semnătura

din urmă articol, ci și se completează în măsură corespunzătoare cu garanțiile și angajamente asumate prin ratificarea tratatelor internaționale în domeniul drepturilor omului.

În acest context, sunt relevante următoarele constatări, standarde și garanții recunoscute la nivel internațional privind exercitarea dreptului la pensie.

Ratificînd Pactul Internațional privind drepturile economice, sociale și culturale Republica Moldova a recunoscut dreptul, garantat de art. 9 din Pact, pe care îl are orice persoană la securitate socială, inclusiv asigurări sociale. Conform art. 2 alin. 1 al acestui Pact, statele părți s-au angajat ca exercitarea deplină a drepturilor recunoscute în Pact să fie asigurată progresiv prin mijloacele adecvate, inclusiv prin adoptarea de măsuri legislative. Prin art. 11 din pact, Republica Moldova a recunoscut dreptul oricărei persoane la un nivel de trai suficient pentru ea în familie sa precum și la o îmbunătățire continuă a condițiilor sale de existență, asumându-și obligația de a lua măsuri potrivite pentru a asigura realizarea acestui drept.

Garanțiile similare se regăsesc și în prevederile art. 28 alin. 1 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități. Conform normei nominalizate, Republica Moldova a recunoscut persoanelor cu dizabilități și familiilor lor dreptul la un standard adecvat de trai la îmbunătățirea continuă a condițiilor de trai și și-a asumat angajamentul să ia măsuri adecvate pentru a proteja și promova exercitarea acestui drept fără discriminare pe criteriu de dizabilitate.

În acest context, sunt pertinente Observațiile finale ale Comitetului ONU pentru drepturile economice, sociale și culturale din 17 octombrie – 04 noiembrie 2017, adoptate în cadrul celei de-a 118-a sesiuni¹, referitor la al treilea raport periodic al Republicii Moldova. În aceste Observații Republica Moldova a primit o serie de recomandări referitor la drepturile persoanelor cu dizabilități. Conform pct. 40 Comitetul își reiterează preocuparea anterioară față de faptul că pensia medie contributivă din Statul-parte este mult sub nivelul de subzistență și prestațiile de asistență socială necontributive sunt și mai scăzute (E/C.12/MDA/CO.12/para.12). De asemenea conform pct. 41 Comitetul reiterează recomandările sale anterioare ca pensiile să fie majorate la un nivel care să asigure un trai decent și, ca prim pas, să atingă nivelul minim de subzistență. De asemenea, conform pct. (b) recomandă ca Statul parte să examineze condițiile programelor de asigurare socială, să consolideze coordonarea între diferite programe de asigurări sociale și să raționalizeze procesul de acordare a prestațiilor de asigurare sociale pentru a garanta continuitatea prestațiilor sociale.

În pofida tuturor acestor prevederi și recomandări, cadrul normativ existent și modificările legislative recente (contestate în cadrul prezentei sesizări) crează efectul invers – înrăutățirea continuă a condițiilor de existență a persoanelor cu dizabilități. Pentru a avea acces la pensii persoanele cu dizabilități trebuie să cumuleze un stagiul de cotizare tot mai ridicat, ceea ce este extrem de dificil pentru persoanele cu dizabilități medii și accentuate și practic imposibil pentru persoanele cu dizabilități severe, ținînd cont de gravitatea afecțiunilor, gradul de accesibilitate a infrastructurii sociale, stereotipurile existente în societate și lipsa deschiderii din partea angajatorilor de a angaja în câmpul muncii persoanele cu dizabilități.

Astfel, în esență, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 290 din 16.12.2016 condițiile de acces a persoanelor cu dizabilități la pensia de dizabilitate s-au înăsprit în mod considerabil, acestea fiind nevoite să lucreze un timp mai îndelungat pentru a întruni stagiul necesar de cotizare.

Menționăm, că prevederile legislative, în privința cărora a fost invocată excepția

¹http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=E%2F12%2FMDA%2FCO.12/para.12&Lang=fr

Copla Corespunde Originalului
Judecător Rodica Bădilo
Semnătura

neconstituționalitate, au fost adoptate cu încălcarea gravă a prevederilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative, conform căroră „actul legislativ trebuie să corespundă prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, inclusiv legislației comunitare.” În acest context, atragem atenția Înaltei Curți asupra faptului că potrivit prevederilor alin. (1) al articolului 5 din Pactul internațional privind drepturile economice, sociale și culturale „Nici o dispoziție din prezentul Pact nu poate fi interpretată ca implicând pentru un stat, o grupare sau un individ vreun drept de a se deda la o activitate sau de a săvârși un act urmărind suprimarea drepturilor sau libertăților recunoscute în prezentul Pact ori limitări ale lor mai ample decât cele prevăzute în Pact.”

Astfel, odată ce tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, interzice diminuarea drepturilor și garanțiilor recunoscute în temeiul acestui tratat sau a legii interne, **orice măsură legislativă care are drept efect suprimarea ori diminuarea acestor drepturi va fi contrară Constituției, în temeiul art. 4 alin. (1) din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative și art. 4 din Constituție.**

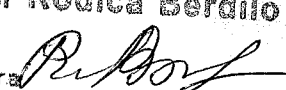
Interdicția suprimării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului este reglementată și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În accepțiunea Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul la pensie poate fi privit prin prisma art. 1 al Protocolului opțional la CEDO. Așa, spre exemplu, în cauza Akdejeva v. Letonia (2007) Curtea Europeană a constatat încălcarea dreptului la proprietate, garantat de art. 1 din protocolul opțional la CEDO, cu referire la dreptul la pensie. În cauza Muller v. Austria, Curtea a statuat că *pensia constituie un drept patrimonial, iar diminuarea acesteia s-ar echivala cu o expropriere.*

Conform alin. (1) al art. 54 din Constituție, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Potrivit alin. (2) din același articol, „Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.” Totodată, alin. (4) stabilește că „Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Bazîndu-se pe prevederile citate mai sus, conchidem că limitările aduse prin prevederile supuse controlului constituționalității nu corespund rigorilor art. 54. Or, măsurile instituite prin normele contestate nu urmăresc scopul legitim prevăzut de alin. (3) al art. 54, iar restrîngerea respectivă este vădit neproporțională cu situația care a determinat-o, întrucît duce la diminuarea considerabilă a valorii pensiei, sau chiar la atingerea existenței acesteia.

Drept consecință, aplicarea normelor supuse controlului constituționalității determină creșterea gradul de sărăcie în rîndul persoanelor cu dizabilități care lucrează, și care urmează să cumuleze stagii de cotizare tot mai ridicate și să întrunească și vîrsta respectivă, ceea ce contravine principiilor incluziunii și suportului acordat acestor persoane.

Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo
Semnătura

V - CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

16. În baza argumentelor expuse solicităm Înaltei Curți recunoașterea neconstituționalității următoarelor prevederi:
- Tabelulul nr. 1 din Art. 20 alin.(1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, în redacția Legii nr. 290 din 16.12.2016), în părțile evidențiate mai jos:

Vîrsta la data constatării dizabilității	Stagiul de cotizare (ani)
Pînă la 23 de ani	2
23-29 de ani	4
29-33 de ani	7
33-37 de ani	10
37-41 de ani	13
Peste 41 de ani	15

- pct. 19 din Legea nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative, în părțile evidențiate mai jos

„19. La articolul 20 alineatul (1), tabelul nr. 1 va avea următorul cuprins:

Vîrsta la data constatării dizabilității	Stagiul de cotizare (ani)
Pînă la 23 de ani	2
23-29 de ani	4
29-33 de ani	7
33-37 de ani	10
37-41 de ani	13
Peste 41 de ani	15”

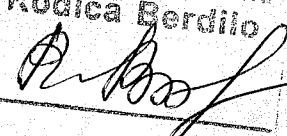
Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdile
Semnătura

VI - LISTA DOCUMENTELOR

16. Toate actele ce confirmă circumstanțele indicate în prezenta sesizare sunt anexate la materialele cauzei civile nr. 3-51/2018 (nr. 12-2-2476-15012018), aflate în gestiunea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, judecătoria Berdilo Rodica.

Suplimentar anexăm următoarele acte:

- a) Extrasul din art. 20 al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, în redacția de până la intrare în vigoare a Legii nr. 290 din 16.12.2016
- b) Procura eliberată domnului Gheorghe Bosîi și doamnei Elena Stajila
- c) Copia diplomei de studii de licență în Drept a dlui Gheorghe Bosîi
- d) Copia diplomei de studii de licență în Drept a dnei Elena Stajila
- e) Mandatul Avocatului – Cebanaș Alexandru, seria MA nr. 1258602 din 24.01.2018 (copie)
Copia certificată a legitimației de avocat

Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo
Semnătura

VII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt adevărate.

Municipiul Chișinău

15 martie 2018

Poroșenco Stanislav, autorul sesizării

Poroșenco

Art
(1)
invaliditat
conform t

Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo

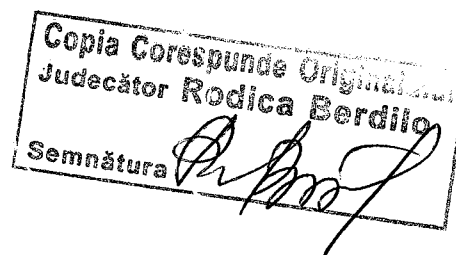
Semnătura

R. Berdilo

Con
vigoare

Dosarul nr. 3-51/2018

ÎN CHEIERE

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru

Președintele ședinței, judecător

Rodica Berdilo

Grefier

Mariana Cociorvei

examinând în ședință publică cererea înaintată de reprezentantul reclamantului Stanislav Poroșenco – avocatul Alexandru Cebanaș, *cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale* cu privire la verificarea constituționalității prevederilor tabelului nr. 1 din art. 20 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, în redacția Legii nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative și pct.19 din Legea nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative;

c o n s t a t ă :

1. La 11 ianuarie 2018, Stanislav Poroșenco a înaintat cererea de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Asociația Obștească „Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități” cu privire la stabilirea și calcularea pensiei de dizabilitate, cu considerarea îndeplinirii cerinței legale privind stagiul de cotizare, conform prevederilor art. 20 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 290 din 16.12.2016.

2. În motivarea acțiunii reclamantul a susținut că la 15 septembrie 2017 a depus o cerere către Casa Națională de Asigurări Sociale pentru a îi fi stabilită și calculată pensia de dizabilitate, invocând faptul că încă din luna septembrie 2016 întrunește condițiile necesare pentru stabilirea pensiei, și anume, stagiul de cotizare și vârsta necesară. Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat să îi stabilească

H

pensia, dat fiind faptul că prin adoptarea Legii nr. 290 din 16.12.2016 au fost modificate condițiile de stabilire a pensiei de dizabilitate (cele privind stagiul de cotizare și vârsta), fiind astfel înrăutățită esențial situația persoanelor cu dizabilități.

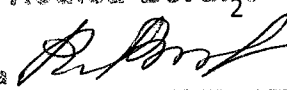
3. Nefiind de acord cu decizia CNAS și considerînd că modificările introduse în Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii sunt contrare Constituției Republicii Moldova, reclamantul s-a adresat în instanța de judecată.

4. În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului Stanislav Poroșenco – avocatul Alexandru Cebanaș, a înaintat cererea privind ridicarea excepției de constituționalitate și sesizarea Curții Constituționale cu privire la verificarea constituționalității prevederilor tabelului nr. 1 din art. 20 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, în redacția Legii nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative și pct. 19 din Legea nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative, invocând că au apărut unele dubii referitor la corespunderea acestor norme cu normele constituționale. Consideră că modificările introduse sunt neconstituționale, întrucât încalcă grav dreptul reclamantului la un trai decent și la o protecție socială echitabilă și nediscriminatorie din partea statului, garantat de art. 47, coroborat cu art. 16 din Constituție. Solicită verificarea constituționalității acestor norme prin prisma art. 4, art.7, art. 8 alin. (1), art. 16, art. 47, art. 51 alin. (1) și art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

5. Reclamantul Stanislav Poroșenco, a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale.

6. Reprezentantul intervenientului accesoriu Asociația Obștească „Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități” – Elena Stajila, a fost de acord cu cererea înaintată de reprezentantul reclamantului Stanislav Poroșenco – avocatul Alexandru Cebanaș privind sesizarea Curții Constituționale.

7. Analizând solicitarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale cu privire la verificarea constituționalității, instanța de judecată urmează să o admită, din considerentele

Copie Corespunde Originii
Judecător Rodica Berd
Semnătura

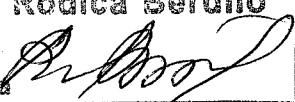
72
expuse infra.

8. Conform prevederilor art. 135 din Constituția Republicii Moldova, (1) Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

9. Conform prevederilor art. 12¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. (2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate. (5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

10. În speță, obiectul excepției constituie prevederile tabelului nr. 1 din art. 20 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, în redacția Legii nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative și pct. 19 din Legea nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative.

11. Așadar, la caz, obiectul excepției se include în categoria actelor

Cuprins în categoria actelor
Judecător Rodica Berdilo
Semnătură 3

indicate la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către reprezentantul părții reclamante; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea litigiului respectiv și nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

12. Fiind întrunite cumulativ condițiile impuse de prevederile alin. (2) și (5) al art. 12¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța urmează să admită cererea reprezentantului reclamantului Stanislav Poroșenco – avocatul Alexandru Cebanaș, privind sesizarea Curții Constituționale și să prezinte Curții sesizarea privind controlul constituționalității prevederilor tabelului nr. 1 din art. 20 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, în redacția Legii nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative și pct. 19 din Legea nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative.

13. Conform prevederilor art. 12¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, (3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

14. În conformitate cu prevederile art. 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

d i s p u n e :

Se admite cererea înaintată de reprezentantul reclamantului Stanislav Poroșenco – avocatul Alexandru Cebanaș, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale cu privire la verificarea constituționalității prevederilor tabelului nr. 1 din art. 20 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, în redacția Legii nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative și pct. 19 din Legea nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Copia Corespunde Originalului
Judecător Rodica Berdilo
Semnătura

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor tabelului nr. 1 din art. 20 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, în redacția Legii nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative (pct.19) și pct. 19 din Legea nr. 290 din 16.12.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative, și se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Se prezintă Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere cu sesizarea și copia dosarului civil nr. 3-51/2018.

Încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecător

Rodica Berdilo

